

**ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ РЕАЛІЗАЦІЇ
НАДАНИХ РАХУНКОВОЮ ПАЛАТОЮ РЕКОМЕНДАЦІЙ
ТА ОЦІНКИ ЇХ ВПЛИВУ НА СИСТЕМУ ЗМІН
У СФЕРІ СУДОВОЇ ВЛАДИ ТА ЮСТИЦІЇ**

18 ГРУДНЯ 2024 РОКУ

Відповідальний:

член Рахункової палати
Кирило КЛИМЕНКО

Київ
www.rp.gov.ua

Зміст

ВСТУП	3
1. СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ	4
2. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ	9
3. ВИСНОВКИ	39
4. РЕКОМЕНДАЦІЇ	41
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНТРОЛЬНИЙ ЗАХІД	42
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	43

ВСТУП

Реформування системи судочинства є одним із ключових пріоритетів України в переговорному процесі щодо вступу в ЄС.

Актуалізація стану виконання рекомендацій Рахункової палати є необхідною для виявлення проблемних питань, що потребують вдосконалення та додаткової уваги, або ж проведення нових контрольних заходів.

Підвищення рівня виконання рекомендацій Рахункової палати, удосконалення процесу моніторингу їх імплементації та посилення відповідальності за невиконання або неналежне їх виконання — один із пріоритетів, визначених Стратегією розвитку Рахункової палати¹. Про вплив рішень вищого органу аудиту йдеться й у Висновку Єврокомісії щодо заявки України на членство в Євросоюзі². Такий моніторинг сприяє покращенню прозорості й підзвітності державних органів.

Ми проаналізували повноту, своєчасність і рівень виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами 14 контрольних заходів за останні 4 роки та 9 місяців у сфері судової влади та юстиції.

Аналіз показав, що об'єкти контролю виконали майже 80 відс. рекомендацій, що вплинуло на вдосконалення нормативно-правової бази, організаційно-адміністративної діяльності й фінансового управління в цій сфері.

Ми також зважали на причини невиконання рекомендацій та комплексні проблеми, які потребують більш детального й глибокого вивчення.

Для обробки інформації під час аналізу ми залучали представників громадських організацій, які мають досвід та експертизу роботи з багатьма даними. Результатом нашої співпраці стане інтерактивний дашборд, що показуватиме стан виконання рекомендацій у сфері судової влади та юстиції в різних розрізах.

Результати аналізу демонструють відкритість і прозорість Рахункової палати та суспільну користь її діяльності.

Наше дослідження засвідчило позитивні зрушення у сфері судової влади та юстиції, що стали результатом спільної роботи Рахункової палати й об'єктів контролю. Водночас виявлено й проблемні питання, які потребують подальшого опрацювання або перегляду їх актуальності.

¹ Стратегія розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки, затверджена рішенням Рахункової палати від 29 липня 2019 року № 18-1.

² Аналітичний звіт до Повідомлення Комісії для Європейського Парламенту, Європейської Ради та Ради Європейського Союзу: Висновок Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі від 01 лютого 2023 року.

1. СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

У 2020–2023 роках і за 9 місяців 2024 року Рахункова палата провела заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) у сфері судової влади та юстиції за такими напрямками:

- аудити ефективності використання бюджетних коштів на:
 - забезпечення діяльності апеляційних загальних судів;
 - виконання покарань установами й органами Державної кримінально-виконавчої служби України, а також використання й розпорядження об'єктами державної власності, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету;
 - забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участі іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини;
 - забезпечення формування й реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб);
 - здійснення заходів з ліквідації судів в Україні;
 - забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги, оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
 - виконання повноважень і завдань Службою судової охорони;
 - забезпечення виконання функцій і завдань Вищою кваліфікаційною комісією суддів України;
 - керівництво та управління у сфері юстиції;
 - забезпечення діяльності Конституційного Суду України;
 - забезпечення виконання функцій і завдань апеляційними господарськими судами;
- аудит ефективності управління науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України, що має фінансові наслідки для державного бюджету;
- фінансовий аудит Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- аудит відповідності щодо забезпечення засад функціонування судової влади.

За результатами 14 контрольних заходів у сфері судової влади та юстиції Рахункова палата надала 148 рекомендацій. Прогрес їх виконання становив 80 відс. (118 рекомендацій) (таблиця 1).

Таблиця 1

Стан впровадження рекомендацій Рахункової палати

№ з/п	Рішення Рахункової палати	Об'єкти контролю	Рекомендації Рахункової палати		
			надано, кількість	впроваджено, кількість	впроваджено, відсоток
1	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів				
	від 24.03.2020 № 7-3	Львівський, Одеський, Донецький, Харківський та Київський апеляційні суди	9	8	89
2	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерству юстиції України на виконання покарань установами і органами державної кримінально-виконавчої служби України, а також використання і розпорядження об'єктами державної власності, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету				
	від 12.10.2021 № 24-3	Мін'юст	9	8	89
3	Аудит ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини				
	від 26.10.2021 № 26-3	Мін'юст	7	6	86
4	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на забезпечення формування і реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб)				
	від 09.11.2021 № 27-1	Мін'юст	9	9	100
5	Фінансовий аудит Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини				
	від 16.08.2022 № 16-1	Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	15	12	80
6	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на здійснення заходів з ліквідації судів в Україні				
	від 10.11.2022 № 23-3	ДСА, ВС, ВСУ	12	11	92
7	Аудит ефективності управління науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України, що має фінансові наслідки для державного бюджету				
	від 23.12.2022 № 28-1	Мін'юст	7	6	86

Закінчення табл. 1

№ з/п	Рішення Рахункової палати	Об'єкти контролю	Рекомендації Рахункової палати		
			надано, кількість	впроваджено, кількість	впроваджено, відсоток
8	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги, оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги				
	від 23.12.2022 № 28-2	Мін'юст, Координаційний центр	15	13	87
9	Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на виконання повноважень та завдань Службою судової охорони				
	від 23.05.2023 № 11-2	ДСА, ССО	16	13	81
10	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення виконання функцій та завдань Вищою кваліфікаційною комісією суддів України				
	від 22.08.2023 № 17-3	ВККС, ВРП, ДСА	5	3	60
11	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на керівництво та управління у сфері юстиції, стану внутрішнього контролю головного розпорядника коштів державного бюджету				
	від 10.10.2023 № 22-4	Мін'юст	9	8	89
12	Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Конституційного Суду України				
	від 23.11.2023 № 28-4	Конституційний Суд України	11	9	82
13	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення виконання функцій та завдань апеляційними господарськими судами				
	від 19.12.2023 № 30-1	ДСА, Східний, Центральний, Південно-західний, Північний і Західний апеляційні господарські суди	12	6	50
14	Аудит відповідності на тему «Забезпечення засад функціонування судової влади»				
	від 03.07.2024 № 32-2	ВРП	12	6	50
Разом			148	118	80

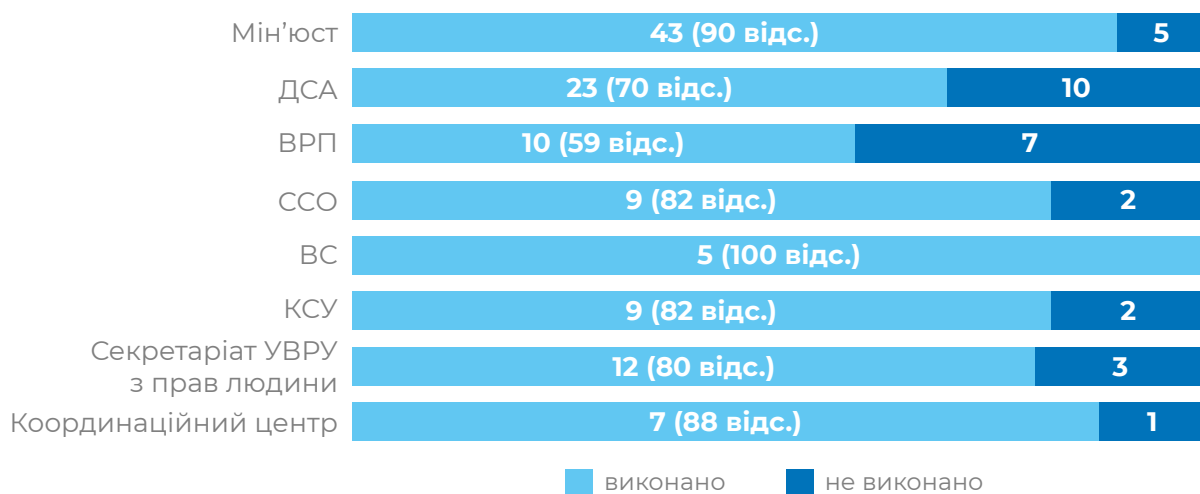
Більшість рекомендацій (65 із 148) спрямована на вдосконалення організаційно-адміністративних функцій, 53 — процесів фінансово-господарської діяльності, 30 — нормативно-правового врегулювання діяльності.

Найбільшу кількість рекомендацій надано: Мін'юсту — 48, ДСА — 33, ВРП — 17 та Секретаріату Уповноваженого з прав людини — 15.

Найвищий рівень виконання рекомендацій забезпечили Верховний Суд (100 відс.), Мін'юст (90 відс.), Координаційний центр (88 відс.) і КСУ (82 відс.) (діаграма 1).

Діаграма 1.

Рівень виконання рекомендацій основними об'єктами контролю

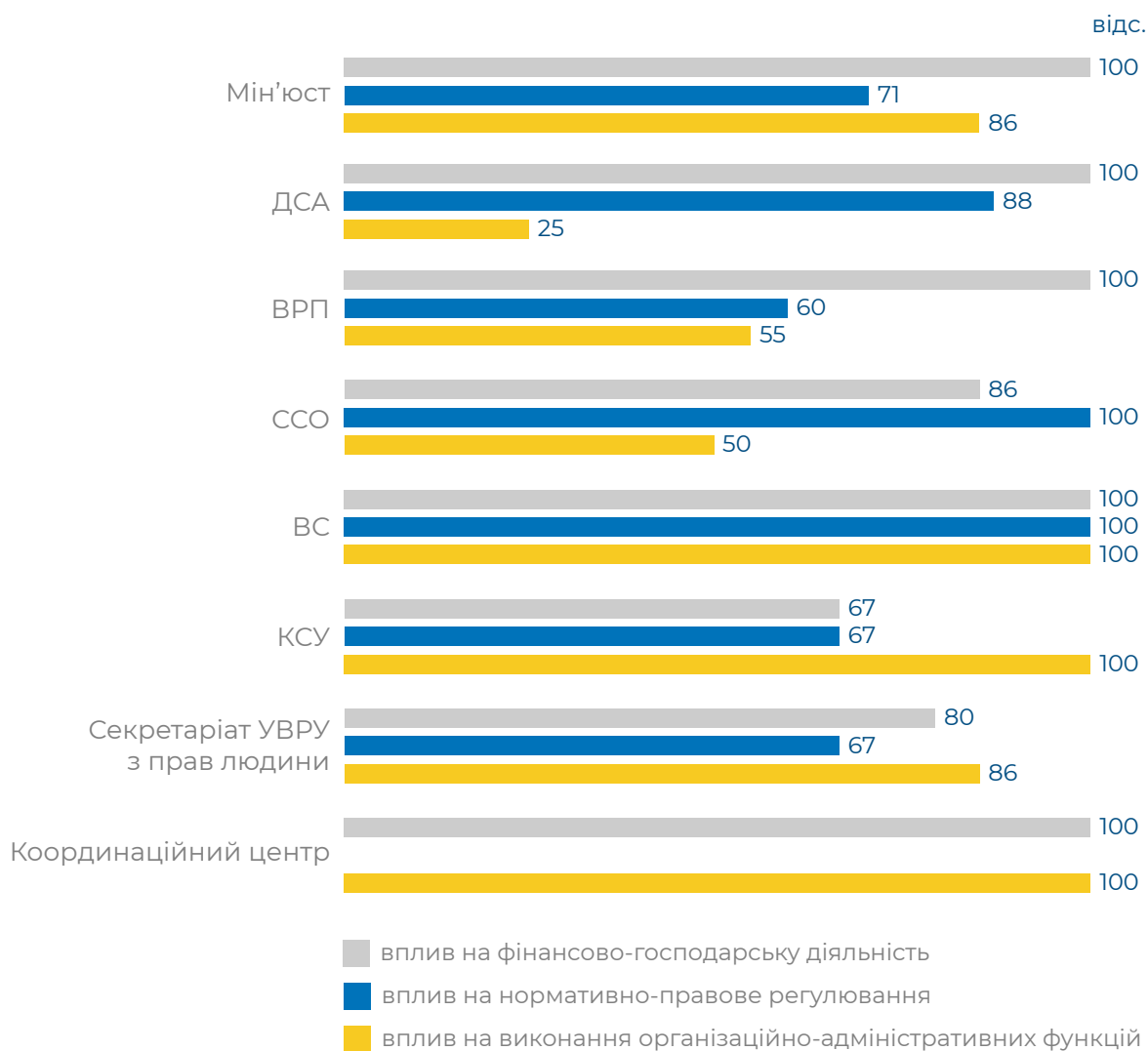

Виконання 22 наданих рекомендацій зі 118 мали вплив на нормативно-правове врегулювання, 50 — на вдосконалення процесів фінансово-господарської діяльності та 46 — на врегулювання організаційно-адміністративних функцій.

Стан виконання рекомендацій у розрізі їх впливу на сфери діяльності наведено на діаграмі 2.

Діаграма 2.
Виконання рекомендацій у розрізі їх впливу на сфери діяльності

2. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

Аналізом встановлено високий рівень імплементації рекомендацій (80 відс.) і важливість їх впливу на зміни у сфері судової влади та юстиції, зокрема сприяння нормативно-правовому врегулюванню діяльності, удосконалення процесів фінансово-господарського характеру й організаційно-адміністративних функцій. Найвищий показник виконання рекомендацій (94 відс.) становило виконання рекомендацій, що мали вплив на вдосконалення процесів фінансово-господарського характеру.

Водночас залишаються невпровадженими 20 відс. із наданих Рахунковою палатою рекомендацій, зокрема через значну тривалість узгоджувальних процедур під час прийняття нормативно-правових актів, несвоєчасність прийняття управлінських рішень об'єктами контролю, недостатність фінансового ресурсу, а також обставини, пов'язані зі введенням воєнного стану.

За результатами виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій об'єктами контролю досягнуто таких результатів, зокрема:

- **вплив на нормативно-правове врегулювання:**
 - ✓ удосконалено порядки, процедури, процеси діяльності органів судової влади та юстиції;
 - ✓ затверджено стратегії, концепції, плани діяльності;
 - ✓ впроваджено методики, стандарти, норми та нормативи;
 - ✓ удосконалено нормативно-правову базу для забезпечення більш ефективної роботи органів у сфері судової влади та юстиції, що сприятиме зростанню довіри суспільства;
 - ✓ покращено консультаційну підтримку з питань надання безоплатної правничої допомоги;
 - ✓ удосконалено організаційне забезпечення діяльності судів;
 - ✓ прийнято 3 постанови Кабінету Міністрів України та 21 нормативний акт об'єктів контролю.

- **вплив на виконання організаційно-адміністративних функцій:**
 - ✓ оптимізовано структури органів у сфері судової влади та юстиції;
 - ✓ удосконалено систему надання безоплатної правничої допомоги;
 - ✓ покращено кадрову політику, роботу з документами та інформацією;
 - ✓ регламентовано окремі процеси прийняття управлінських рішень;
 - ✓ удосконалено організацію та здійснення внутрішнього контролю в органах судової влади та юстиції;

- ✓ суди та установи системи правосуддя забезпечуються належними приміщеннями та засобами охорони;
 - ✓ створюється автоматизована система обліку вакантних посад суддів;
 - ✓ прискорено процеси завершення ліквідації апеляційних судів;
 - ✓ розробляються механізми для забезпечення безперервного функціонування ВРП.
- **вплив на фінансово-господарську діяльність:**
- ✓ підвищено ефективність управління бюджетними коштами, зокрема шляхом забезпечення об'єктивного обґрунтування потреби, визначення оптимальної кількості результативних показників у паспортах бюджетних програм;
 - ✓ забезпечено закріплення права оперативного управління на нерухоме майно та передачу об'єктів нерухомості з комунальної до державної власності;
 - ✓ знижено ризики публічних закупівель за завищеними цінами.

Контрольний захід	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів
Відповідальний	Член Рахункової палати Олександр Яременко

Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів, затверджений рішенням Рахункової палати від 24 березня 2020 року № 7-3

Надано рекомендацій об'єктам контролю	9
Виконано	8
Не виконано	1

Об'єкти контролю виконали 89 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала 1 рекомендацію ВРП і по 2 рекомендації Львівському, Одеському, Донецькому, Харківському та Київському апеляційним судам.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: посилення контролю за використанням бюджетних коштів, оптимізація показників бюджетних програм, покращення ефективності використання бюджетних коштів, вирішення питань щодо нерухомого майна та забезпечення енергозбереження в апеляційних судах, а також усунення невідповідностей у кошторисах та порушення під час ведення бухгалтерського обліку.

- ✓ Посилено контроль за плануванням потреби у фінансових ресурсах та ефективним їх використанням, обґрунтованістю й точністю даних, включених до паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 та звітів про їх виконання за всіма напрямками.
- ✓ ДСА разом з Мінфіном визначено оптимальну кількість результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020. Це дозволить покращити співвідношення досягнутих результатів та витрат і, як наслідок, підвищить ефективність використання бюджетних коштів.
- ✓ Включено до паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 результативні показники, які характеризують виконання програми за всіма напрямками використання бюджетних коштів.
- ✓ До програм проведення ДСА внутрішніх аудитів у апеляційних судах включено питання щодо ефективності використання ними бюджетних коштів.

- ✓ Усунуто невідповідність затверджених ДСА у кошторисах обсягів видатків на суму 98,4 млн грн шляхом надання судами коригувальних довідок.
- ✓ Київським апеляційним судом введено в експлуатацію основні засоби на 1763 тис. грн, поновлено в бухгалтерському обліку вартість багаторічних насаджень на 57 тис. грн та офіційного вебпорталу на 71 тис. гривень.
- ✓ Львівським апеляційним судом введено в експлуатацію основні засоби на 199 тис. грн, анульовано нараховану амортизацію на ці засоби в сумі 20 тис. грн, ліквідовано дебіторську та кредиторську заборгованість з оплати комунальних послуг.
- ✓ Передано державне нерухоме майно ліквідованих апеляційних судів Миколаївської та Харківської областей до Харківського та Миколаївського апеляційних судів і закріплено за останніми право оперативного управління на нерухоме майно.
- ✓ Західним апеляційним господарським судом оформлено право постійного користування на земельну ділянку в м. Львові³.
- ✓ Одеським апеляційним судом затверджено План заходів з енергозбереження.

Виконання ДСА рекомендації щодо забезпечення апеляційних судів приміщеннями триває, оскільки немає необхідних вільних приміщень, а також є спірні питання під час передачі нерухомого майна з однієї до іншої сфери управління та від одного суб'єкта господарської діяльності до іншого.

Рахунковою палатою планується проведення у 2025 році аудиту ефективності на тему «Організаційне забезпечення діяльності органів судової влади», під час якого буде досліджено, серед іншого, стан виконання рекомендації щодо забезпечення апеляційних судів приміщеннями.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне завершити моніторинг реалізації рекомендації, передбаченої рішенням Рахункової палати від 24 березня 2020 року № 7-3.

³ Витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно від 28.04.2023 № 330594883.

Контрольний захід	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерству юстиції України на виконання покарань установами і органами державної кримінально-виконавчої служби України, а також використання і розпорядження об'єктами державної власності, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету
Відповідальний	Член Рахункової палати Андрій Дідик

Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Міністерству юстиції України на виконання покарань установами і органами державної кримінально-виконавчої служби України, а також використання і розпорядження об'єктами державної власності, належними державі матеріальними та іншими активами, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, затверджений рішенням Рахункової палати від 12 жовтня 2021 року № 24-3

Надано рекомендацій об'єктам контролю	9
Виконано	8
Не виконано	0
Втрачено актуальність	1

Мін'юст виконав 89 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала по 1 рекомендації Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності, по 2 рекомендації — ЦОЗ ДКВС та Гендирекції, поінформувала про результати аудиту Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності, про виявлені під час аудиту ознаки кримінальних правопорушень повідомила Офіс Генерального прокурора та Національну поліцію України, Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати надіслано Центральному міжрегіональному управлінню з питань виконання кримінальних покарань та пробації Мін'юсту й Адміністрації ДКВС.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: удосконалення процесів обґрунтування та погодження бюджетних видатків, забезпечення економічного обґрунтування потреб у бюджетних коштах, встановлення вимог до звітування та моніторингу використання бюджетних коштів, активізація реєстрації речових прав на нерухоме майно, оновлення механізмів оптимізації діяльності установ виконання покарань, а також посилення внутрішнього контролю.

- ✓ Забезпечено належне обґрунтування потреби в бюджетних видатках під час складання проєктів бюджетних запитів, встановлено порядок і терміни погодження розрахунків до них розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня зі структурними підрозділами, органами та установами Мін'юсту.

- ✓ Забезпечено економічне обґрунтування потреби в бюджетних коштах для матеріально-технічного забезпечення діяльності.
- ✓ Розпорядникам бюджетних коштів нижчого рівня встановлено вимоги щодо періодичного та разового звітування за окремими напрямками використання бюджетних коштів. У разі потреби вносяться зміни до розпису видатків. Періодично проводиться моніторинг залишків бюджетних коштів на рахунках розпорядників нижчого рівня.
- ✓ Активізовано роботу з питань реєстрації речових прав на нерухомі об'єкти державної власності ДКВС, що перебувають у сфері управління Мін'юсту.
- ✓ Внесено зміни до Порядку оптимізації діяльності слідчих ізоляторів, установ виконання покарань та підприємств установ виконання покарань⁴, зокрема оновлено механізм консервації (розконсервації), ліквідації, реконструкції, змінено вид установи виконання покарань з метою оптимізації їх діяльності.
- ✓ Посилено внутрішній контроль в частині планування та використання бюджетних коштів.

Водночас втратила актуальність рекомендація щодо розроблення типових штатних нормативів із визначення чисельності штатних одиниць Гендирекції у зв'язку із затвердженням Схеми посад начальницького складу державної установи «Генеральна дирекція Державної кримінально-виконавчої служби України» та граничних спеціальних звань за цими посадами⁵.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне завершити моніторинг реалізації рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 12 жовтня 2021 року № 24-3.

⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2022 року № 1149 «Про внесення змін до Порядку оптимізації діяльності слідчих ізоляторів, установ виконання покарань та підприємств установ виконання покарань».

⁵ Наказ Мін'юсту від 17 квітня 2023 року № 1370/5 «Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України від 05 лютого 2020 року № 423/5.»

Контрольний захід	Аудит ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини
Відповідальний	Член Рахункової палати Андрій Дідик

Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на забезпечення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України, а також забезпечення представництва України в Європейському суді з прав людини, затверджений рішенням Рахункової палати від 26 жовтня 2021 року № 26-3

Надано рекомендацій об'єктам контролю	7
Виконано	6
Не виконано	1

Мін'юст виконав 86 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала по 1 рекомендації Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: забезпечення ефективного управління бюджетними коштами, удосконалення внутрішнього контролю та оптимізація фінансування витрат, пов'язаних із захистом прав та інтересів України в міжнародних судах.

- ✓ Вжито заходів щодо забезпечення ефективного управління бюджетними коштами, дотримання принципів програмно-цільового методу в бюджетному процесі, належного обґрунтування потреби в бюджетних видатках під час складання бюджетних запитів. За результатами аналізу видатків здійснюється перерозподіл залишків невикористаних бюджетних коштів.
- ✓ Удосконалено організацію та здійснення внутрішнього контролю. Затверджено Інструкцію з організації та здійснення внутрішнього контролю в системі Мін'юсту⁶. Забезпечено затвердження Департаментом Державної виконавчої служби Мін'юсту 11 адміністративних регламентів.

⁶ Затверджено наказом Мін'юсту від 25 листопада 2022 року № 5252/5.

- ✓ Внесено зміни до Порядку фінансування витрат, пов'язаних із захистом прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участі іноземного суб'єкта та України, а також із забезпеченням представництва України в Європейському суді з прав людини⁷.

Не виконано рекомендацію щодо подання на розгляд Кабінету Міністрів України проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту щодо переходу до самопредставництва в процесі захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розглядів в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України».

За інформацією Мін'юсту, зазначена рекомендація не виконана у зв'язку із вжиттям Україною ряду юридичних заходів на протидію державі-агресору (вилучення / конфіскація активів РФ та її резидентів, санкційна політика, мораторій на здійснення виплат та виконання зобов'язань кредиторів РФ), внаслідок чого було отримано нові спори та справи, кількість яких з кожним роком зростає. Наразі це унеможлиблює здійснення переходу на самопредставництво Мін'юстом у міждержавних справах.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне завершити моніторинг реалізації рекомендацій, передбачених для виконання рішення Рахункової палати від 26 жовтня 2021 року № 26-3.

⁷ Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 6 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2003 р. № 1198».

Контрольний захід	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на забезпечення формування і реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб)
Відповідальний	Член Рахункової палати Андрій Дідик

Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на забезпечення формування і реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), затверджений рішенням Рахункової палати від 09 листопада 2021 року № 27-1

Надано рекомендацій об'єктам контролю	9
Виконано	9
Не виконано	0

Мін'юст виконав 100 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала рекомендацію Кабінету Міністрів України, поінформувала Верховну Раду України та Комітет Верховної Ради України з питань правової політики.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: оптимізація бюджетного фінансування апарату Мін'юсту та його територіальних органів, вдосконалення планування стимулюючих виплат для державних службовців, покращення економічного обґрунтування бюджетних запитів та вдосконалення визначення результативних показників у паспортах бюджетних програм.

- ✓ Забезпечено дотримання вимог нормативно-правових актів, зокрема в частині планування стимулюючих виплат.
- ✓ Забезпечено належне економічне обґрунтування потреби в бюджетних видатках під час складання бюджетних запитів.
- ✓ Удосконалено визначення результативних показників у паспортах бюджетних програм, зокрема, доповнено показниками, що характеризують виконання завдань і функцій у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів.
- ✓ Знято з розгляду питання щодо запровадження в державному бюджеті окремої бюджетної програми для фінансування заходів із забезпечення функціонування системи органів Державної виконавчої служби України, оскільки завдання і функції з реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) покладені на Мін'юст (виконання

цих функцій здійснюється апаратом Мін'юсту та міжрегіональними управліннями Мін'юсту (їх структурними підрозділами) в межах бюджетної програми за КПКВК 3601010 «Керівництво та управління у сфері юстиції»), при цьому частиною четвертою статті 20 Бюджетного кодексу України визначено, що відповідальним виконавцем бюджетних програм може бути головний розпорядник бюджетних коштів за бюджетними програмами, виконання яких забезпечується його апаратом, та / або розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня, який забезпечує виконання бюджетних програм у системі головного розпорядника.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне завершити моніторинг реалізації рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 09 листопада 2021 року № 27-1.

Контрольний захід	Фінансовий аудит Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
Відповідальний	Заступник Голови Рахункової палати Андрій Майснер

Звіт про результати фінансового аудиту Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затверджений рішенням Рахункової палати від 16 серпня 2022 року № 16-1

Надано рекомендацій об'єктам контролю	15
Виконано	12
Не виконано	3

Секретаріат Уповноваженого з прав людини виконав 80 відс. наданих рекомендацій.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: покращення законодавчої бази, посилення внутрішнього контролю, вдосконалення бухгалтерського обліку, повернення до державного бюджету надмірних виплат, вдосконалення процесів підвищення кваліфікації працівників.

- ✓ Розроблено проекти змін до 24 нормативно-правових актів, якими охоплено всі сфери діяльності інституції, що потребують законодавчого врегулювання. Отримано позитивний відгук на них від Європейської мережі національних інституцій з прав людини (ENNHRI).
- ✓ Запроваджено персональну відповідальність за дотримання порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності шляхом внесення змін до положення про Управління фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку і його відділів, посадових інструкцій керівника Управління, керівників відділів.
- ✓ Запроваджено використання єдиного методу оцінки запасів у разі їх вибуття (FIFO) відповідно до Положення про облікову політику бухгалтерського обліку⁸. виправлено помилки в бухгалтерському обліку запасів.
- ✓ Посилено контроль за процесами розпорядження малоцінними необоротними матеріальними активами.

⁸ Наказ Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 02.01.2023 № 1.15/23 «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку».

- ✓ Повернуто до державного бюджету кошти надмірно сплаченого єдиного соціального внеску в сумі 1696,3 тис. грн, подвійно виплаченої грошової допомоги під час надання щорічної відпустки та надміру відшкодованих витрат на відрядження.
- ✓ Посилено внутрішній контроль шляхом утворення сектору з питань внутрішнього аудиту та контролю⁹.
- ✓ Посилено контроль за повнотою виконання планів з підвищення кваліфікації працівників Управління фінансового забезпечення.
- ✓ Враховано потребу фінансування підвищення кваліфікації працівників Управління фінансового забезпечення під час підготовки бюджетного запиту на 2023 рік.

Не виконано рекомендацій щодо:

- узгодження норм законодавства в частині фінансового забезпечення діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та його Секретаріату;
- визначення організаційно-правового статусу представництв Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в регіонах;
- підвищення кваліфікації працівників Управління фінансового забезпечення Секретаріату Уповноваженого з прав людини щодо застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;
- проведення аналізу основних засобів, залишкова вартість яких суттєво відрізняється від їх справедливої вартості на річну дату балансу. Переоцінку всіх груп об'єктів основних засобів не здійснено через відсутність видатків на цей захід у кошторисі Секретаріату. Об'єкт контролю вважає за доцільне здійснити це після закінчення дії воєнного стану.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 16 серпня 2022 року № 16-1.

⁹ Наказ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 15.08.2022 № 683/к «Про створення Сектора з питань внутрішнього аудиту та контролю».

Контрольний захід	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на здійснення заходів з ліквідації судів в Україні
Відповідальний	Член Рахункової палати Віктор Богун

Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на здійснення заходів з ліквідації судів в Україні, затверджений рішенням Рахункової палати від 10 листопада 2022 року № 23-3

Надано рекомендацій об'єктам контролю	12
Виконано	11
Не виконано	1

Об'єкти контролю виконали 92 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала 4 рекомендації Президентів України, 4 — Верховній Раді України, 4 — Кабінету Міністрів України, по 1 рекомендації — ВККС, ВСУ, ВССУ, ВГСУ, ВАСУ, апеляційним судам м. Києва, Київської, Дніпропетровської, Харківської областей, Дніпропетровському, Львівському, Харківському апеляційним адміністративним судам, Київському, Львівському апеляційним господарським судам, повідомлено Офіс Генерального прокурора про виявлені ознаки кримінальних правопорушень.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: визначення процедури припинення ВСУ як юридичної особи, розблокування процесів ліквідації судів, зміни в Регламенті ВРП, уточнення бюджетних програм для ліквідації судів, припинення практики укладання договорів на бухгалтерські послуги та посилення контролю за виплатами працівникам судів, а також внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінальних правопорушень.

- ✓ 1 червня 2023 року призначено 16 членів ВККС.
- ✓ З дня набрання 27.12.2023 чинності Закону¹⁰ визначено правовий механізм завершення процедури припинення ВСУ як юридичної особи та розблоковано процеси припинення / ліквідації майже всіх суддів ВСУ, ВАСУ, ВГСУ та ВССУ.
- ✓ Затверджено зміни до Регламенту ВРП¹¹, зокрема, щодо визначення конкретних строків ухвалення рішення про звільнення чи переведення судді.

¹⁰ Закон України від 21 листопада 2023 року № 3481-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

¹¹ Рішення ВРП від 21 листопада 2023 року № 1068/0/15-23 «Про затвердження Змін до Регламенту Вищої ради правосуддя».

- ✓ Вжито заходів щодо ефективного використання бюджетних коштів, виділених на виконання належних дій з ліквідації судів, посилено контроль за плануванням потреби у фінансових ресурсах та їх ефективним використанням.
- ✓ Включено до паспортів бюджетних програм результативні показники, що характеризують виконання програм за всіма напрямками використання бюджетних коштів, у тому числі за КПКВК 0501020 на заходи з ліквідації судів та за КПКВК 0551010 на припинення / ліквідацію судів і відповідні результативні показники.
- ✓ ДСА надано Раді суддів України пропозиції щодо внесення змін до Порядку компенсації витрат на поховання та увічнення пам'яті суддів у відставці¹² в частині визначення граничного розміру такої компенсації.
- ✓ Припинено практику укладення договорів цивільно-правового характеру щодо надання послуг з ведення бухгалтерського обліку в судах.
- ✓ Посилено контроль за встановленням державним службовцям додаткових стимулюючих виплат. Надбавки за інтенсивність праці та за виконання особливо важливої роботи працівникам апарату судів ВСУ, ВАСУ, ВГСУ та ВССУ, задіяним у процесі припинення / ліквідації судів, не встановлювались.

За наслідками повідомлення Генерального прокурора про виявлені Рахунковою палатою ознаки кримінального правопорушення внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань:

- за № 42022102060000199 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 191 Кримінального кодексу України¹³;
- за № 12022100060001819 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 367 Кримінального кодексу України¹⁴.

Рекомендація, надана ДСА, щодо прискорення процесів завершення ліквідації апеляційних судів залишається актуальною.

Рахунковою палатою планується проведення у 2025 році аудиту ефективності на тему «Організаційне забезпечення діяльності органів судової влади», під час якого буде досліджено й питання стану ліквідації апеляційних судів.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне завершити моніторинг реалізації рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 10 листопада 2022 року № 23-3.

¹² Затверджено рішенням Ради суддів України від 16.09.2016 № 62.

¹³ Привласнення чи розтрата чужого майна, яке було ввірене особі чи перебувало в її віданні; привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб.

¹⁴ Службова недбалість, тобто невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, якщо це спричинило тяжкі наслідки.

Контрольний захід	Аудит ефективності управління науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України, що має фінансові наслідки для державного бюджету
Відповідальний	Член Рахункової палати Андрій Дідик

Звіт про результати аудиту ефективності управління науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції України, що має фінансові наслідки для державного бюджету, затверджений рішенням Рахункової палати від 23 грудня 2022 року № 28-1

Надано рекомендацій об'єктам контролю	7
Виконано	6
Не виконано	1

Мін'юст виконав 86 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала 1 рекомендацію Кабінету Міністрів України, 2 рекомендації Київському науково-дослідному інституту судових експертиз та здійснила інформування Верховної Ради України.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: затверджено План заходів для покращення управління науково-дослідними установами судових експертиз Мін'юсту, забезпечено подання достовірної інформації до Єдиного реєстру об'єктів державної власності, встановлено нормативну вартість експертогодина та внесено зміни до Інструкції щодо компенсації витрат і винагороди за виконання функцій експертів і спеціалістів.

- ✓ Затверджено План заходів щодо посилення ефективності управління науково-дослідними установами судових експертиз Мін'юсту¹⁵.
- ✓ Здійснюються заходи щодо забезпечення подання до Єдиного реєстру об'єктів державної власності, реєстрації речових прав на нерухоме майно повної та достовірної інформації науково-дослідних установ судових експертиз Мін'юсту під час реалізації функції управління об'єктами державної власності.
- ✓ Внесено зміни до Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди за виконання функцій експертів і спеціалістів,

¹⁵ Наказ Мін'юсту від 31 січня 2023 року № 346/7.

зокрема встановлено нормативну вартість однієї експертогодина проведення експертизи державними спеціалізованими установами судових експертиз¹⁶.

- ✓ Проведено експертне дослідження щодо необхідності відображення вартості науково-дослідних робіт в бухгалтерському обліку у складі нематеріальних активів Мін'юсту та науково-дослідних установ судових експертиз, за результатами якого встановлено, що законодавчих підстав для такого відображення немає.

Не виконано рекомендацію щодо передачі нежитлової будівлі, в якій розміщується Київський науково-дослідний інститут судових експертиз, з комунальної в державну власність, через відмову Київської міської ради в розгляді такого питання в період дії воєнного стану.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 23 грудня 2022 року № 28-1.

¹⁶ Постанова Кабінету Міністрів України від 1 грудня 2023 року № 1259 «Про внесення зміни до пункту 12 Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів».

Контрольний захід	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги, оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги
Відповідальний	Член Рахункової палати Андрій Дідик

Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги, оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затверджений рішенням Рахункової палати від 23 грудня 2022 року № 28-2

Надано рекомендацій об'єктам контролю	15
Виконано	13
Не виконано	2

Мін'юст виконав 87 відс. наданих рекомендацій, Координаційний центр — 87 відсотків. За результатами аудиту Рахункова палата також надала по 1 рекомендації Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку, Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та поінформувала Верховну Раду України й Кабінет Міністрів України про результати аудиту.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: покращення організації та ефективності системи надання безоплатної правової допомоги через реорганізацію центрів, удосконалення бюджетного процесу, посилення внутрішнього контролю та забезпечення належного кадрового й фінансового забезпечення діяльності Координаційного центру та його територіальних відділень.

- ✓ Видано накази¹⁷, що передбачають реорганізацію 107 регіональних та місцевих центрів у 5 міжрегіональних центрах з надання БПД; внесено зміни до Положення про центри з надання БПД¹⁸, впроваджуються зміни до процесів організації надання правових послуг.
- ✓ Забезпечено належне економічне обґрунтування потреби в бюджетних коштах на забезпечення діяльності органів системи надання БПД.

¹⁷ Накази Мін'юсту від 08 травня 2023 року № 1733/5 «Питання оптимізації системи надання безоплатної правової допомоги» та від 27 грудня 2023 року № 4453/5 «Питання оптимізації системи надання безоплатної правничої допомоги».

¹⁸ Наказ Мін'юсту від 02 липня 2012 року № 967/5, зареєстрований у Мін'юсті 03 липня 2012 року за № 1091/21403.

- ✓ Внесено зміни до Порядку взаємодії Координаційного центру та його територіальних відділень на всіх стадіях бюджетного процесу¹⁹ та визначено вимогу обов'язкового обґрунтування розрахунками показників зведених кошторисів і планів асигнувань.
- ✓ Подано Мін'юсту бюджетні запити на 2024–2026 роки з економічним обґрунтуванням і деталізованими розрахунками, пропозиції щодо здійснення перерозподілу в межах загального обсягу бюджетних призначень за бюджетною програмою.
- ✓ Затверджено План заходів щодо посилення ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та функціонування системи надання БПД²⁰.
- ✓ Постійно здійснюється аналіз видатків бюджетної програми за КПКВК 3601150 та забезпечується перерозподіл на інші бюджетні програми в разі виявлення залишку невикористаних коштів.
- ✓ Запроваджено подання до Шевченківської районної філії Київського міського центру зайнятості форми звітності № 3-ПН «Інформація про попит на робочу силу (вакансії)» з метою заповнення вакантних посад у Координаційному центрі.
- ✓ Забезпечено вдосконалення організації внутрішнього контролю. Визначено відповідального за питання внутрішнього контролю управління координації системи надання БПД Координаційного центру²¹. Затверджено План діяльності з внутрішнього контролю на 2023–2025 роки, здійснюються заплановані заходи на його виконання²².

Не виконано Мін'юстом рекомендацій щодо:

- затвердження нормативів матеріально-технічного забезпечення й методики розрахунку потреб Координаційного центру та його територіальних відділень, оскільки у 2023–2024 роках вживались заходи з їх оптимізації та вдосконалення організаційної структури;
- підготовки та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції про збільшення посадових окладів працівників системи надання БПД до рівня рівнозначних посад за юридичним фахом по Україні.

Враховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 23 грудня 2022 року № 28-2.

¹⁹ Наказ Координаційного центру від 01.05.2023 № 23 «Про внесення зміни до розділу 7 Порядку Координаційного центру з надання правової допомоги та його територіальних відділень на всіх стадіях бюджетного процесу».

²⁰ Наказ Координаційного центру від 15.02.2023 № 72-аг «Про затвердження плану заходів щодо посилення ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на забезпечення формування та функціонування системи надання безоплатної правової допомоги».

²¹ Наказ Координаційного центру від 15.02.2023 № 80-аг «Про визначення відповідального за питання внутрішнього контролю в Координаційному центрі з надання правової допомоги».

²² Накази Координаційного центру від 21.02.2023 № 92-аг «Про проведення планового внутрішнього аудиту ефективності» та від 29.10.2024 № 648/аг «Про проведення планового внутрішнього аудиту ефективності» (зі змінами).

Контрольний захід	Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на виконання повноважень та завдань Службою судової охорони
Відповідальний	Член Рахункової палати Віктор Богун

Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на виконання повноважень та завдань Службою судової охорони, затверджений рішенням Рахункової палати від 23 травня 2023 року № 11-2

Надано рекомендацій об'єктам контролю	16
Виконано	13
Не виконано	3

Об'єкти контролю виконали 81 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала 1 рекомендацію Президенту України, 4 — Кабінету Міністрів України, 2 — ВРП і по 1 — ТУ ССО у Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Київській, Львівській, Одеській областях і ТУ ССО у м. Києві.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: покращення організації внутрішнього контролю, забезпечення належного оснащення та охорони об'єктів правосуддя, вдосконалення процесів закупівель та розподілу ресурсів, а також зменшення ризиків, пов'язаних із забезпеченням безпеки суддів і членів їхніх сімей.

- ✓ Затверджено в новій редакції норми табельної належності озброєння, боєприпасів, засобів індивідуального захисту та спеціальних засобів ССО, а також Інструкцію з речового забезпечення в ССО з метою усунення термінологічних неузгодженостей²³.
- ✓ З метою нормативного врегулювання порядку прийняття в експлуатацію засобів охоронно-пожежної сигналізації встановлених у житлі суддів ВАКС, здійснення їх централізованого моніторингу та реагування в разі надходження тривожних сповіщень, а також розмежування сфери відповідальності, ССО підготовлено проєкт відповідної інструкції. Наразі цей проєкт опрацьовується фахівцями ВАКС.
- ✓ Підготовлено проєкт Порядку здійснення спеціальних заходів забезпечення безпеки суддів та членів їхніх сімей (близьких родичів), працівників ВАКС (у тому числі тимчасове розміщення в місцях, що забезпечують безпеку), який після погодження з ВАКС буде затверджено спільним наказом ССО та ВАКС.

²³ Накази ССО від 12.02.2024 № 47 «Про затвердження Норми табельної належності озброєння Служби судової охорони» та від 01.11.2023 № 264 «Про затвердження Інструкції з речового забезпечення в Службі судової охорони».

- ✓ Вжито заходів для укомплектування вакантних посад підрозділів судової охорони, що дозволило у 2024 році взяти під охорону 11 об'єктів системи правосуддя.
- ✓ Вдосконалено організацію внутрішнього контролю. Проведено ідентифікацію та оцінку ризиків діяльності структурних підрозділів ССО.
- ✓ Постійно здійснюється аналіз забезпеченості територіальних управлінь ССО речовим майном та його перерозподіл між ними з урахуванням штатної потреби. Складено план забезпечення речовим майном, за яким здійснюється видача однострою.
- ✓ Здійснено перерозподіл зброї між територіальними управліннями ССО відповідно до їх нормативної потреби.
- ✓ Знижено ризик закупівель за завищеними цінами шляхом здійснення постійного моніторингу вартості товарів, робіт і послуг, які закуповуються централізовано. Передбачено надання дозволу на самостійне придбання товарів, робіт і послуг територіальними управліннями ССО²⁴.
- ✓ Здійснюється контроль за дотриманням положення про порядок ведення договірної роботи в ССО в частині зазначення в договорах відповідних істотних умов, відповідності законодавству, забезпечення логічної послідовності викладу, доступності для розуміння, а також невизначення суперечностей²⁵.
- ✓ Визначено термін встановлення світлоакустичних панелей для службових автомобілів, які понад два роки знаходилися на складах ТУ ССО та не використовувалися.

Не виконано рекомендацій щодо:

- вжиття ДСА заходів із забезпечення будівель, приміщень судів та установ системи правосуддя необхідною кількістю засобів охоронного призначення, оскільки це потребує перерозподілу видатків за бюджетною програмою «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя»;
- максимальної укомплектованості підрозділів охорони та відділів оперативно-чергової служби ССО;
- завершення заходів із повернення зброї та боєприпасів, які не передбачено нормами належності озброєння в ССО.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 23 травня 2023 року № 11-2.

²⁴ Наказ ССО від 02.06.2023 № 130 «Про централізоване матеріально-технічне забезпечення».

²⁵ Наказ ССО від 05.09.2024 № 259 «Про внесення змін до Положення про порядок ведення договірної роботи у Службі судової охорони».

Контрольний захід	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення виконання функцій та завдань Вищою кваліфікаційною комісією суддів України
Відповідальний	Член Рахункової палати Геннадій Пліс

Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення виконання функцій та завдань Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, затверджений рішенням Рахункової палати від 22 серпня 2023 року № 17-3

Надано рекомендацій об'єктам контролю	5
Виконано	3
Не виконано	2

За результатами аудиту надано 2 рекомендації ДСА та 3 — ВРП, з яких впроваджено 60 відсотків.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: поліпшення ефективності управління судовою системою, оптимізація кадрових ресурсів і фінансових витрат, а також підвищення прозорості й контролю за використанням державних коштів.

- Створено умови для проведення ВККС конкурсів на заміщення вакантних посад суддів.
- Визначено тимчасову кількість суддів у місцевих та апеляційних судах на 2023 рік згідно з консультативним висновком ДСА.
- Визначено тимчасово, до затвердження нормативів кадрового забезпечення судів та здійснення на їх підставі нових розрахунків, 63 посади суддів у ВАКС, з яких 21 посада — судді Апеляційної палати ВАКС²⁶.
- Затверджено Зміни до Регламенту ВРП²⁷, зокрема щодо строків ухвалювання рішення про звільнення чи переведення судді.
- Підвищено ефективність використання коштів державного бюджету. Затверджено форму розрахунків, що обґрунтовують показники видатків бюджету.

²⁶ Рішення ВРП від 26 вересня 2023 року № 930/0/15-23 «Про визначення кількості суддів у місцевих та апеляційних судах».

²⁷ Рішення ВРП від 21 листопада 2023 року № 1068/0/15-23 «Про затвердження Змін до Регламенту Вищої ради правосуддя».

- Забезпечено включення до паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 результативних показників, що характеризують виконання програми за всіма напрямками використання бюджетних коштів.
- ДСА разом з Мінфіном визначено оптимальну кількість результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020. Це дасть змогу покращити співвідношення досягнутих результатів і витрат.
- Посилено контроль за плануванням потреби у фінансових ресурсах та ефективним їх використанням, обґрунтованістю й точністю даних, включених до паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 та звітів про їх виконання за всіма напрямками.

Не виконано рекомендацій щодо:

- створення ДСА модуля обліку даних щодо кількості посад суддів у судах, у тому числі вакантних, з подальшою інтеграцією до автоматизованої підсистеми роботи ВККС як складової ЄСІТС та закріпленням цих процесів у стратегічних документах;
- звернення ВРП до суб'єктів права законодавчої ініціативи із пропозиціями внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про визначення єдиного органу, відповідального за забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 22 серпня 2023 року № 17-3.

Контрольний захід	Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на керівництво та управління у сфері юстиції, стану внутрішнього контролю головного розпорядника коштів державного бюджету
Відповідальний	Член Рахункової палати Андрій Дідик

Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству юстиції України на керівництво та управління у сфері юстиції, стану внутрішнього контролю головного розпорядника коштів державного бюджету, затверджений рішенням Рахункової палати від 10 жовтня 2023 року № 22-4

Надано рекомендацій об'єктам контролю	9
Виконано	8
Не виконано	1

Мін'юст виконав 89 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також надала по 1 рекомендації Кабінету Міністрів України та Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, поінформувала Верховну Раду України про результати аудиту.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: оптимізація структури територіальних органів Мін'юсту, покращення обґрунтованості бюджетних витрат, визначення справедливої вартості бази даних, посилення внутрішнього контролю та проведення аудиту для забезпечення належного адміністрування державних реєстрів і баз даних.

- ✓ Реорганізовано деякі відділи державної виконавчої служби, державної реєстрації актів цивільного стану міжрегіональних управлінь Мін'юсту²⁸.
- ✓ Забезпечено належне обґрунтування потреби в бюджетних видатках під час складання бюджетних запитів.
- ✓ Визначено справедливу вартість бази даних «Єдиний реєстр засуджених та осіб, узятих під варту» та забезпечено введення її в експлуатацію.
- ✓ Посилено внутрішній контроль за плануванням та ефективним використанням бюджетних коштів.

²⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2023 року № 1410 «Деякі питання скорочення чисельності працівників органів виконавчої влади».

Рекомендацію щодо надання державному підприємству «НАІС» статусу одержувача бюджетних коштів не виконано.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаної рекомендації, передбаченої рішенням Рахункової палати від 10 жовтня 2023 року № 22-4, та визначити термін виконання її Мін'юстом — до 01.04.2025.

Контрольний захід	Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Конституційного Суду України
Відповідальний	Член Рахункової палати Василь Невідомий

Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Конституційного Суду України, затверджений рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-4

Надано рекомендацій об'єктам контролю	11
Виконано	9
Не виконано	2

За результатами аудиту надано 11 рекомендації КСУ, з яких виконано 82 відсотки.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: вдосконалення організаційних, процедурних і технічних аспектів роботи Конституційного Суду України, що включає поліпшення взаємодії між структурними підрозділами, проведення конкурсів на посаду судді КСУ, зміни в порядку виплати компенсацій і підвищення ефективності програмно-технічного забезпечення.

- ✓ Забезпечено реалізацію завдань Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства²⁹. У межах виконання Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства відбулося 12 засідань Дорадчої групи експертів. Проведено 3 конкурси на посаду судді КСУ, за результатами яких обрано двох кандидатів на посаду судді КСУ за квотою Верховної Ради України та з'їзду суддів України. Підготовлено пропозиції до проекту нової Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на п'ять років.
- ✓ Внесено зміни до Інструкції зі справочинства в КСУ³⁰ щодо вдосконалення порядку візування проєктів розпоряджень та контролю за ними.

²⁹ Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки, затверджена Указом Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021.

³⁰ Розпорядження Голови Конституційного Суду України від 20 жовтня 2022 року № 55/01/2022-ОД (зі змінами).

- ✓ Удосконалено порядок виплати компенсації за роботу в умовах режимних обмежень. Затверджено Положення про порядок устанавлення розміру надбавки до посадового окладу за роботу, що передбачає доступ до державної таємниці³¹.
- ✓ Установлено персональний склад осіб, які працюють в умовах режимних обмежень.
- ✓ Удосконалено систему взаємодії між структурними підрозділами Секретаріату КСУ.
- ✓ Внесено зміни до номенклатур справ на 2023 і 2024 роки, підготовлено проєкт на 2025 рік.
- ✓ Поліпшено процеси програмно-технічного забезпечення.

Не виконано рекомендацій щодо відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум винагороди судді та премії працівникам патронатної служби, а також доопрацювання та затвердження Стратегії ІТ-розвитку.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-4, та визначити термін їх виконання КСУ — до 01.04.2025.

³¹ Розпорядження Голови Конституційного Суду України від 6 серпня 2024 року № 10/01/2024-РСО «Про затвердження Положення про порядок визначення персонального складу осіб, які працюють в умовах режимних обмежень, та порядок устанавлення розміру надбавки до посадового окладу за роботу, яка передбачає доступ до державної таємниці у Конституційному Суді України».

Контрольний захід	Аудит ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення виконання функцій та завдань апеляційними господарськими судами
Відповідальний	Член Рахункової палати Геннадій Пліс

Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення виконання функцій та завдань апеляційними господарськими судами, затверджений рішенням Рахункової палати від 19 грудня 2023 року № 30-1

Надано рекомендацій об'єктам контролю	12
Виконано	6
Не виконано	6

Об'єкти контролю виконали 50 відс. наданих рекомендацій. За результатами аудиту Рахункова палата також поінформувала Кабінет Міністрів України та направила звіт і рішення Східному, Центральному, Південно-західному, Північному та Західному АГС для розгляду та реагування.

Встановлено

Результат впровадження рекомендацій: вдосконалення законодавчого регулювання витрат на утримання судів, оптимізація системи бюджетних показників для підвищення ефективності використання коштів, а також забезпечення обґрунтованих розрахунків бюджету для належного функціонування судової системи.

- ✓ Надіслано Комітету Верховної Ради України з питань правової політики законопроекти щодо врегулювання неузгодженості норм законодавства в частині визначення видатків на утримання судів захищеними статтями державного бюджету; внесення змін до Закону № 1402 щодо унеможливлення виплат суддівської винагороди суддям, які не здійснюють правосуддя.
- ✓ Надіслано ВРП погоджені Мінфіном проекти нормативів кадрового, фінансового та матеріально-технічного забезпечення судів.
- ✓ Визначено оптимальну кількість результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020. Це дозволить покращити співвідношення досягнутих результатів і витрат і, як наслідок, підвищити ефективність використання бюджетних коштів.
- ✓ Включено до паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 результативні показники, що характеризують виконання програми за всіма напрямками

використання бюджетних коштів, у тому числі на інформатизацію й легалізацію комп'ютерних програм і відповідні результативні показники.

- ✓ Затверджено форму розрахунків обґрунтування показників видатків бюджету до проєктів кошторисів. Забезпечено визначення об'єктивної потреби АГС у бюджетних коштах для належного організаційного та матеріального забезпечення.

ДСА не виконано 6 рекомендацій щодо:

- розроблення стратегії для вирішення кадрових проблем у судовій системі, поповнення суддівського корпусу та оптимізації процедур призначення суддів;
- внесення змін до Типового положення про апарат суду та Типової структури апарату суду в частині визначення чіткого співвідношення штатних посад працівників апарату та суддів з урахуванням особливостей процесуального законодавства;
- забезпечення апеляційних господарських судів належними приміщеннями;
- використання будівель, що перебувають в оперативному управлінні Центрального АГС і не використовуються за призначенням;
- створення комплексної системи захисту інформації в АГС;
- перегляду системи внутрішнього контролю з метою підвищення її ефективності й результативності.

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 19 грудня 2023 року № 30-1.

Контрольний захід	Аудит відповідності на тему «Забезпечення засад функціонування судової влади»
Відповідальний	Член Рахункової палати Геннадій Пліс

Звіт про результати аудиту відповідності на тему
«Забезпечення засад функціонування судової влади»,
затверджений рішенням Рахункової палати від 03 липня 2024 року № 32-2

Надано рекомендацій об'єктам контролю	12
Виконано	6
Не виконано	6

ВРП виконано 50 відс. наданих рекомендацій.

Встановлено

Упровадження рекомендацій Рахункової палати мало позитивний вплив на вдосконалення питань організаційного, адміністративного, господарського та фінансового характеру, посилення внутрішнього контролю в органах судової влади.

- ✓ Розробляються механізми для забезпечення безперервного функціонування ВРП. Погоджено проєкт Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2024–2029 роки, запропонований Офісом Президента.
- ✓ Удосконалено положення законодавства щодо скорочення строків розгляду дисциплінарних скарг. Затверджено зміни до Регламенту ВРП щодо розгляду ВРП та Дисциплінарною палатою питань, віднесених законом до їх компетенції, у розумні строки.
- ✓ Триває процес удосконалення механізмів здійснення дисциплінарного провадження. Робоча група ВРП здійснює підготовку проєктів змін до Регламенту та інших актів ВРП у частині регулювання порядку здійснення дисциплінарного провадження щодо суддів та скорочення його строків.
- ✓ Створено умови для розміщення Служби дисциплінарних інспекторів. Між ВРП, ФДМУ та Державним підприємством «ДержавтотрансНДІпроект» укладено договір оренди нежитлових приміщень.
- ✓ Створено робочу групу для розробки проєкту Єдиних показників для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді).
- ✓ Запропоновано зміни до Бюджетного кодексу України щодо участі ВРП у визначенні видатків державного бюджету на утримання судів. Затверджено

консультативний висновок³² до проєкту закону України про державний бюджет на 2025 рік, у якому наголошено на визначенні у 2022, 2023 і 2024 роках видатків на утримання судів без урахування пропозицій ВРП.

- ✓ Удосконалено організацію внутрішнього контролю. Затверджено 8 адміністративних регламентів та опрацьовуються проєкти за іншими функціями та повноваженнями ВРП.
- ✓ Підготовлено проєкт нової форми зведеної статистичної довідки щодо діяльності ВРП, Дисциплінарних палат та секретаріату ВРП з урахуванням змін у законодавстві. Розпочато розробку порядку складання та строків подання інформаційно-аналітичного звіту про діяльність ВРП.
- ✓ Розроблено проєкт Концепції підготовки щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів в Україні.
- ✓ Вдосконалено організаційні питання щодо забезпечення документообігу. Визначено структурний підрозділ секретаріату ВРП, відповідальний за внесення даних у програму документообігу. Посилено відповідальність за внесення некоректних даних у програму документообігу. Розпочато роботу щодо визначення переліку відомостей, які вносяться до статистичної картки дисциплінарної справи.

Не виконано ВРП 6 рекомендацій щодо:

- звернення до суб'єктів права законодавчої ініціативи із пропозиціями щодо внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у частині невідкладного розгляду питань припинення відставки судді після набрання законної сили обвинувальним вироком стосовно нього;
- розроблення чітких механізмів здійснення дисциплінарного провадження (проведення попередньої перевірки дисциплінарної скарги, ухвалення рішення про відкриття дисциплінарної справи, підготовка дисциплінарної справи до розгляду, ухвалення рішень тощо);
- заповнення вакантних посад відділу з питань фінансового забезпечення діяльності судів;
- розроблення та затвердження порядків складання і подання звітності про результати діяльності, зокрема інформаційно-аналітичного звіту про діяльність ВРП, щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів в Україні, статистичних звітів;
- впровадження в комп'ютерній програмі «Д-3» функції логічного контролю під час внесення даних до статистичної картки за результатами розгляду справ;
- щорічного навчання працівників ВРП, які відповідно до їх функціональних обов'язків, вносять дані до комп'ютерної програми «Д-3».

Ураховуючи зазначене, вважаємо за доцільне продовжити моніторинг реалізації невиконаних рекомендацій, передбачених рішенням Рахункової палати від 03 липня 2024 року № 32-2.

³² Консультаційний висновок до законопроєкту № 12000, затверджений ВРП рішенням від 01.10.2024 № 2878/0/15-24.

3. ВИСНОВКИ

За результатами 14 контрольних заходів у сфері судової влади та юстиції Рахункова палата надала 148 рекомендацій, з яких впроваджено 116 (80 відсотків).

Результати аналізу засвідчили високий рівень імплементації рекомендацій і важливість їх впливу на зміни у сфері судової влади та юстиції, зокрема сприяння нормативно-правовому врегулюванню діяльності, удосконаленню процесів фінансово-господарського характеру й організаційно-адміністративних функцій.

Найбільшу кількість рекомендацій було надано Міністерству юстиції України — 48, Державній судовій адміністрації України — 33, Вищій раді правосуддя — 17 та Секретаріату Уповноваженого з прав людини — 15.

Найвищий рівень виконання рекомендацій забезпечили Верховний Суд (100 відс.), Міністерство юстиції України (90 відс.), Координаційний центр з надання правничої допомоги (88 відс.) і Конституційний Суд України (82 відсотки).

На виконання 30 рекомендацій Рахункової палати прийнято 3 постанови Кабінету Міністрів України та 21 нормативний акт безпосередньо об'єктами контролю, які забезпечили удосконалення нормативно-правової бази та організаційного забезпечення діяльності органів судової влади та юстиції, впровадження методик, стандартів та нормативів, а також покращення консультативної підтримки з питань надання безоплатної правничої допомоги.

Більшість рекомендацій Рахункової палати (65 із 148) спрямовано на вдосконалення організаційно-адміністративних функцій, з яких виконано 46, що становить 71 відсоток. За результатами імплементації цих рекомендацій значно покращено організаційно-управлінську діяльність та вдосконалено внутрішні процеси органів судової влади та юстиції:

- оптимізовані структури органів у сфері судової влади та юстиції;
- вдосконалена система надання безоплатної правничої допомоги;
- вдосконалений внутрішній контроль в органах судової влади та юстиції;
- регламентовані процеси прийняття управлінських рішень;
- прискорені процеси завершення ліквідації апеляційних судів;
- суди забезпечуються належними приміщеннями та засобами охорони;
- покращені кадрова політика, робота з документами та інформацією;
- створюється автоматизована система обліку вакантних посад суддів;
- впроваджуються механізми для забезпечення безперервної роботи Вищої ради правосуддя.

З 53 рекомендацій Рахункової палати, спрямованих на вдосконалення процесів фінансово-господарської діяльності, впроваджено 49 (92 відсотки). За результатами реалізації рекомендацій Рахункової палати фінансово-господарського характеру підвищено ефективність управління бюджетними коштами, оптимізовано кількість результативних показників бюджетних програм, забезпечено закріплення права оперативного управління на нерухоме майно та передачу об'єктів нерухомості з комунальної до державної власності, знижено ризики публічних закупівель за завищеними цінами.

Водночас залишаються невпровадженими 20 відс. із наданих Рахунковою палатою рекомендацій, зокрема через значну тривалість узгоджувальних процедур під час прийняття нормативно-правових актів, несвоєчасність прийняття управлінських рішень об'єктами контролю, недостатність фінансового ресурсу, а також обставини, пов'язані зі введенням воєнного стану.

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ

- 1. Мін'юсту** забезпечити виконання до 01.04.2025 рекомендації, наданої рішенням Рахункової палати від 10 жовтня 2023 року № 22-4, щодо надання державному підприємству «Національні інформаційні системи» статусу одержувача бюджетних коштів для виконання заходів, передбачених бюджетною програмою за КПКВК 3601010 «Керівництво та управління у сфері юстиції», шляхом доведення йому бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету для адміністрування державних реєстрів та баз даних, держателем яких є Мін'юст.
- 2. Конституційному Суду України** забезпечити виконання до 01.04.2025 рекомендацій, наданих рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-4, щодо затвердження Стратегії інформаційно-технологічного розвитку Конституційного Суду України, а також щодо відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум винагороди судді та премії працівникам патронатної служби.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНТРОЛЬНИЙ ЗАХІД

Мета: встановлення фактичного стану виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій, оцінка результатів впровадження рекомендацій, аналіз впливу рекомендацій, визначення причино-наслідкових зв'язків щодо невиконання рекомендацій Рахункової палати.

Предмет: стан впровадження наданих Рахунковою палатою рекомендацій, нормативно-правові, організаційно-розпорядчі акти та інші документи й інформація, що підтверджують виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами проведених контрольних заходів у 2020–2023 роках і за 9 місяців 2024 року.

Об'єкти контролю (основні): Міністерство юстиції України, Державна судова адміністрація України, Верховний Суд, Конституційний Суд України, Вища рада правосуддя, Служба судової охорони, Координаційний центр з надання правничої допомоги, Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Використані методи: вивчення та аналіз документів, наданих об'єктами контролю, інформаційних повідомлень та даних системи моніторингу виконання рішень Рахункової палати.

Критерії оцінки впливу наданих рекомендацій

- **Повнота** — встановлення рівня (визначення відсотка) виконання об'єктом контролю рекомендацій.
- **Своєчасність** — дотримання строків реалізації заходів, визначених об'єктом контролю або вищим органом аудиту, для виконання рекомендацій.
- **Результативність** — вплив рекомендацій на нормативно-правове врегулювання та ухвалення управлінських рішень організаційно-розпорядчого і фінансово-господарського характеру, на системні зміни й тенденції у відповідній сфері.

Вплив результатів аналізу:

- покращення управління фінансовими ресурсами та майном, запобігання неефективному їх використанню;
- забезпечення прозорості та підзвітності, усунення можливих порушень та зловживань;
- урегулювання правового середовища;
- підвищення рівня довіри суспільства до органів судової влади та юстиції;
- покращення якості судових та юридичних послуг;
- досягнення відповідності міжнародним стандартам, що підвищує репутацію України на світовій арені й сприяє розвитку партнерських відносин з іншими країнами та організаціями;
- сприяння системним змінам для ефективності роботи державних установ.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АГС	Апеляційний господарський суд
БПД	Безоплатна правова допомога
Бюджетна програма за КПКВК 0501020	Бюджетна програма за кодом програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя»
Бюджетна програма за КПКВК 0551010	Бюджетна програма за кодом програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету КПКВК 0551010 «Здійснення правосуддя Верховним Судом»
ВАКС	Вищий антикорупційний суд
ВС	Верховний Суд
ВСУ	Верховний Суд України
ВККС	Вища кваліфікаційна комісія суддів України
ВРП	Вища рада правосуддя
ВАСУ	Вищий адміністративний суд України
ВГСУ	Вищий господарський суд України
ВССУ	Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
ДСА	Державна судова адміністрація України
ДКВС	Державна кримінально-виконавча служба України
Гендирекція	Державна установа «Генеральна дирекція Державної кримінально-виконавчої служби України»
Закон № 1402	Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII
ЦОЗ ДКВС	Державна установа «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»
КСУ	Конституційний Суд України
Координаційний центр	Координаційний центр з надання правничої допомоги
Мін'юст	Міністерство юстиції України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Офіс Генерального прокурора	Офіс Генерального прокурора
Секретаріат Уповноваженого з прав людини	Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
ССО	Служба судової охорони
ФДМУ	Фонд Державного майна України

